

X

Oppiaine	Liiketaloustiede, Laskentatoimi	Päivämäärä	30.4.2007
Tekijä(t)	Henna Junttila	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	92
Otsikko	Henkilöstöoptioiden käypä arvo: IFRS 2 -standardin soveltaminen suomalaisissa pörssiyrityksissä		
Ohjaaja(t)	KTT Vesa Partanen ja KTM Hanna Karlsson		

Tiivistelmä

IFRS 2 -standardi on vaatinut vuoden 2005 alusta ensimmäistä kertaa henkilöstölle annettavien optioiden kirjaamista kuluksi konsernitilinpäätökseen optioiden käypään arvoon, joka lasketaan optionhinnoittelumallilla. Mallin ja siinä käytettävien lähtötietojen valinnalla voi olla suuri vaikutus optioista kirjattavan kulun määrään ja siten yhtiöiden tuloksiin. Yhtiöiden on esitettävä tilinpäätöksissään tiedot, joiden avulla tilinpäätöksen käyttäjät voivat saada käsityksen siitä, miten käypä arvo on määritetty ja kuvastavatko yhtiön tulos ja taloudellinen asema optioiden vaikutuksia. Tutkimuksen tavoitteena on tarkastella IFRS 2 -standardin mukaista henkilöstöoptioiden käyvän arvon määrittämistä ja erityisesti kuvailla ja analysoida, miten käypä arvo on määritetty ja käytetyt menetelmät raportoitu suomalaisten pörssiyritysten tilinpäätöksissä ja ovatko tehdyt valinnat standardin mukaisia. Tavoitteena on myös tutkia kolmen case-yrityksen avulla, miksi valittuihin ratkaisuihin on päädytty ja miten yritykset näkevät standardin vaikutukset ja tavoitteiden toteutumisen. Kyseessä on kvalitatiivinen tutkimus ja se jakautuu teoreettiseen ja empiiriseen osuuteen. Lähtökohdan muodostavat IFRS 2 -standardi perusteluineen, standardia käsittelevät oppaat ja tieteelliset lehtiartikkelit. Empiirisessä osuudessa aineistona ovat pörssiyritysten vuoden 2005 tilinpäätökset ja case-yritysten edustajien haastattelut. Empiirisessä osuudessa tutkitaan käyvän arvon määrittämistä ja siihen liittyvää tilinpäätösraportointia kaikissa niissä 47 suomalaisessa pörssiyrityksessä, joilla on ollut standardin soveltamisalaan kuuluvia henkilöstöoptioita tilikaudella 2005, vertailemalla yhtiöitä sekä analysoimalla standardia vasten niiden menetelmiä ja raportointia kokonaisuutena ja case-yritysten osalta myös yksittäin (kuvaileva case-tutkimus). Case-yrityksissä standardin suurimmaksi vaikutukseksi nähdään kirjattava kulu, mutta sijoittajien saamien tietojen lisääntymisestä ollaan eri mieltä. Palkitsemisjärjestelmien ja yhtiöiden vertailtavuuden nähdään lisääntyneen. Yhtiöt eivät välttämättä valitse käyvän arvon määrittämisessä käytettävää optionhinnoittelumallia sen sopivuuden perusteella, kuten standardi edellyttäisi. Malleissa käytetyt oletukset on yleisesti ottaen määritetty standardin mukaisesti, ottaen huomioon suomalaisten optio-ohjelmien erityispiirteet, kuten optioiden siirtokelpoisuus. Yhtiöt ovat kokonaisuutena arvioiden antaneet standardin mukaisia tietoja melko puutteellisesti tilikaudella 2005. Huomattavalta osalta yhtiöistä puuttuivat tiedot optioiden käyvistä arvoista ja osasta malleissa käytetyistä oletuksista. Joissakin yhtiöissä ainoa käyvän arvon määrittelyyn liittyvä tieto oli esitetty kulukirjaus. Case-yrityksissä raportointi oli tasokasta. Tilinpäätöksen käyttäjien voi olla vaikeaa saada käsitys optioiden käyvän arvon määrittämisestä ja ohjelmien ehtojen ja arvostustekijöiden vaikutuksesta kirjauksiin sekä siitä, kuvastaako yhtiön taloudellinen asema optioiden vaikutuksia.

Asiasanat	Laskentatoimi, standardit, tilinpäätös, optiot, pörssiyritykset
Muita tietoja	